

Вплив фінансових установ на розвиток малого та середнього бізнесу в Україні

Повідомлення присвячено дослідженю впливу банківської системи на розвиток малого та середнього бізнесу в Україні.. Запропоновано рекомендації щодо активізації впливу позабанківської системи на розвиток підприємств малого та середнього бізнесу в Україні.

Критичний аналіз праць дослідників, які присвячено оцінці проблем, що перешкоджають розвитку малого та середнього бізнесу на Україні, дозволяє визначити, що однією з основних проблем є недостатність фінансування. Міжнародною фінансовою корпорацією було проведено опитування підприємців, які визначили головні фактори активізації та розвитку діяльності підприємств малого і середнього бізнесу в Україні з них до **адміністративних умов** відносяться:

- високі ставки податку на думку опитаних(на думку 83% опитаних);
- велика кількість податків(68%);
- часті зміни у формах звітності(39%);
- велика кількість ліцензованих видів діяльності(38%);
- перевірки державними органами(38%);

ринкові умови:

- низький попит на продукцію(46%);
- складність отримання кредиту(36%).

Аналіз результатів опитування дозволяє дійти висновку, що основними проблемами, які перешкоджають розвитку малого та середнього бізнесу в Україні, є проблеми високих податків, їх великої кількості та складність отримання банківських позичок. Отримані відповіді підприємців можна розподілити на дві групи **фіiscalні та фінансово-кредитні**. Фіiscalні пов'язані із податковим навантаженням. Фінансово-кредитні із залученням зовнішніх фінансових ресурсів для розвитку. Розв'язання і першої, і другої групи перерахованих проблем є принципово важливими для подальшого розвитку малого та середнього бізнесу.

Використовуючи зарубіжний досвід мікрокредитування малого і середнього бізнесу слід здійснювати такі заходи:

- створювати у банківських установах відповідні структурні підрозділи або невеликі сектори, які б займалися **вивченням попиту** на мікрокредити та вивчали б історію діяльності малих підприємств;
- створювати на Україні **окремі неприбуткові мікрофінансові установи**, які б були наділені правами кредитування підприємств малого і середнього бізнесу;
- розробляти загальнодержавні та місцеві програми щодо мікрокредитування малого і середнього бізнесу **небанківською системою**;
- запроваджувати систему **гарантування мікрокредитів з боку місцевої влади або ж різного роду фондів**;
- сприяти більш ефективному кредитуванню малих підприємницьких структур, які експортують продукцію або ж випускають таку, що зменшує обсяги імпорту;
- більш активно фінансувати підприємства малого і середнього бізнесу, які застосовують енергозберігаючі технології;
- поширити систему підготовки та підвищення кваліфікації підприємців, особливо в питаннях мікрокредитування малих підприємств.

Для більш активного розвитку участі банків у фінансуванні діяльності малих та середніх підприємств доцільно визначити такі заходи:

по-перше, на державному рівні потрібно стимулювати створення спеціалізованих банків; цьому може сприяти: використання диференціації ставки податку на прибуток банків при кредитуванні високотехнологічних проектів, можливо також встановлення для банків, які здійснюють кредитування проектів, зниженої норми обов'язкового резервування;

по-друге, на рівні вітчизняних банків необхідно більшу увагу приділяти освоєнню та впровадженню нових кредитних технологій інноваційних проектів, розвитку венчурних відділів в їх структурі або окремих фондів за участю банків, розробці нових банківських продуктів для малих підприємств;

по-третє, створити умови щодо концентрації ресурсів у провідних банках для кредитування вагомих інвестиційних проектів, запровадити систему управління грошовими потоками на державному рівні в інтересах виробництва.

Без об'єднання окремих підприємств малого та середнього бізнесу до асоціацій, які виступатимуть від їх імені, проблему не вирішити, зокрема щодо створення за їх допомогою неприбуткових мікрофінансових установ небанківської системи, з одного боку, та співпраця їх з банківською системою, з іншого.

Членство в Асоціації підприємств «Ніжинщини» дає змогу отримати фінансову допомогу на розвиток малого та середнього бізнесу, як від банківської системи, де члени асоціації можуть виступити гарантам або поручителем з одного боку, так і з іншого створивши фінансову установу небанківської системи – на основі залучення тимчасово вільних обігових коштів своїх членів.